

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017, declarat de avocatul Andrei Micu, în numele inculpatului

*Didenco Ghenadie Xxxxxx, născut la
xx xxxxxxxxxxx xxx, originar și locuitor al mun.
Xxxxxxx, bd. Xxxxxx xxx Xxxxx x, ap.xx, cetățean al
R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 29.01.2013 – 31.12.2015,
instanța de apel: 01.03.2016 – 18.05.2016,
instanța de recurs: 14.02.2017 – 13.06.2017,
instanța de apel: 10.08.2017 – 06.12.2017,
instanța de recurs: 22.02.2018 – 24.04.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 31 decembrie 2015, Didenco Ghenadie a fost condamnat în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Russu Zinaida, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat, că inculpatul Didenco Ghenadie, *se învinuiește*, că la 05 noiembrie 2016, orele 02.00, fiind în stare de ebrietate, aflându-se în barul „Focușor”, din str. Alecsandri 12, mun. Chișinău, în urma unui conflict cu Russu V., intenționat *i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii peste diferite părți a corpului și i-a cauzat* potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 141/2226 din 13.11.2012 - 29.11.2012 fractura coastei 6 pe dreapta cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, produsă prin lovire directă și se califică ca *vătămare medie, iar în rezultatul unicii lovituri aplicate în regiunea frontală dreapta i-a fost cauzată* traumă cranio-cerebrală închisă: excoriație frontal pe dreapta, echimoză periorbital dreapta, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, fractura bolții și bazei craniului, hematom epidural temporal dreapta, hematom subdural cu dimensiunea aproximativă de 150-160 ml. (evacuat chirurgical), hemoragii subdurale, subarahnoidiene, intra parenchimotoase, contuzie cerebrală, hemoragii secundare în trunchiul cerebral și se califică ca *vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață în rezultatul căreia a survenit decesul victimei.*

Instanța a statuat, că inculpatul nu a recunoscut vina declarând că Russu V. l-a împins. În timp ce l-a întrebat ce s-a întâmplat, a fost lovit în regiunea gâtului. Drept reacție, și el l-a împins pe Russu V. care a făcut 2 pași în urmă, s-a dezechilibrat, probabil din cauza că afară era gheață și a căzut, lunecând de pe bordură și lovindu-se cu capul de carosabil. Nu i-a aplicat lovituri cu pumnul sau piciorul.

Martorul Proca P. a relatat că, a văzut cum inculpatul a întins mâna spre Russu V., stăteau față în față. De la lovitura primită, Russu V. a căzut pe spate. S-a apropiat de Russu V. și, văzând că este fără cunoștință, l-a stropit cu apă.

Martorul Cotrobai S. a declarat că de la teigheaua barului a văzut cum dansează inculpatul cu Elena, de ei apropiindu-se Russu V., care l-a tras de haină pe inculpat și l-a scos afară. Afară, Russu V. l-a împins pe inculpat și l-a lovit cu pumnul în piept, iar inculpatul i-a dat înapoi cu palma stângă în față. Russu V. s-a dezechilibrat și, călcând pe bordură, a căzut pe spate pe drum.

Din probele administrate, rezultă că inculpatul a aplicat o singură lovitură lui Russu V. în regiunea feței, de la care acesta s-a dezechilibrat și a căzut jos, pierzându-și cunoștința. Aceste împrejurări constituie dovada că lovitura nu a fost aplicată cu intenție.

Pe când, în ipoteza avută în vedere de art. 151 alin. (4) Cod penal, decesul victimei trebuie să se găsească într-o legătură de cauzalitate directă cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății și această legătură de cauzalitate trebuie să fie cuprinsă de voința făptuitorului, care la caz nu s-a stabilit.

Totodată, în cazul când decesul victimei a fost determinat în mare parte de starea de sănătate a acestuia, caz în care este suficientă orice influențare din afară pentru a fi posibil sfârșitul letal, cele comise nicidecum nu pot fi calificate conform art. 151 alin. (4) Cod penal, acestea alcătuind infracțiunea de lipsire de viață din imprudență.

Instanța a reîncadrat acțiunile inculpatului de la art. 151 alin. (4) în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, ca lipsirea de viață din imprudență.

3. Procurorii în Procuratura s. Centru, mun. Chișinău, Lilia Șapovalov și Viorel Postovanu, au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, la 12 ani închisoare.

Apelanții au invocat, că săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, se confirmă prin declarațiile martorilor Proca P., Belecci E., Maliuta S., Starcenco T., Savițchi T. și Cotrobai S., declarațiile reprezentantului victimei - Russu Z., declarațiile expertului Șarpe V., cât și prin probele scrise: procesele verbale de confruntare între martori și bănuțit; înștiințarea 903 despre acordarea ajutorului medical; extrasul medical; procesul verbal de cercetare la fața locului, foto tabele; raportul de expertiză medico-legală nr. 3019 din 07-08.11.2012; raportul de expertiză medico-legală nr. 141/2226 din 13-29.11.2012.

3.1. A declarat apel și succesorul victimei, Russu Z., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, cu admiterea acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral și material.

Apelanta a indicat, că inculpatul în ziua aplicării vătămărilor corporale fiului său, Russu V., avea un comportament agresiv, premeditat și cu un scop anume, astfel instanța incorect a conchis, în lipsa unor probe pertinente, că acțiunile inculpatului au avut un caracter întâmplător și neatent.

3.2. Avocatul Semen Fali, la fel a declarat apel, în numele succesorul victimei, Russu Z., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, cu admiterea acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral și material.

Apelantul a indicat, că inculpatul aplicând lovitura victimei Russu V. în cap, care este un organ vital, nu doar conștientiza consecințele care pot surveni în urma acestor acțiuni, dar a și admis survenirea lor, de facto care a și avut loc.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, apelul procurorilor a fost respins ca nefondat, apelul succesorului victimei, Russu Zinaida, a fost admis, casată sentința în partea soluționării acțiunii civile și pronunțată o nouă hotărâre.

De la Didenco Ghenadie s-a încasat în beneficiul succesorului părții vătămăte, Russu Z., prejudiciul moral în mărime de 25.000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Russu Z., în partea încasării prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Instanța de apel a statuat că prima instanță justificat a concluzionat că, inculpatul i-a aplicat lui Russu V. o singură lovitură cu palma în regiunea feței, de la care acesta s-a dezechilibrat și a căzut jos, astfel că această lovitură a fost aplicată fără scopul de a urmări survenirea urmării prejudiciabile, adică sub formă de leziuni corporale grave periculoase pentru viață, ce ar fi dus la decesul victimei.

Consecințele soldate cu decesul lui Russu V. nu au fost urmărite intenționat de către inculpat, nu au fost dorite de către acesta, însă prin acțiunile sale, din imprudență, l-a lipsit de viață.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat, că probele administrate de către acuzare au fost acumulate legal și sunt admisibile, confirmând pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

5.1. A declarat recurs ordinar și succesorul victimei, Russu Z., solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal.

Recurenta a indicat, că inculpatul conștient i-a aplicat fiului său, Russu V., o lovitură în cap, care este un organ vital, deci conștientizând consecințele care puteau surveni în urma aplicării loviturii.

5.2. Avocatul Semen Fali, la fel, a declarat recurs ordinar, în numele succesorului victimei, Russu Z., solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Recurentul a indicat, că atât în prima instanță cât și în instanța de apel, nu au fost prezentate careva probe care să indice că acțiunile inculpatului au avut un caracter întâmplător și neatent.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 iunie 2017, recursurile au fost admise, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a constatat că, potrivit părții descriptive a sentinței, fapta imputată prin rechizitoriu inculpatului, nu a fost constatată ca fiind săvârșită de acesta, menționând doar, că „*Didenco G. este învinuit că la data de 05 noiembrie 2012, aproximativ la orele 02.00, fiind în stare de ebrietate...*”, precum nici nu a fost constatată fapta pentru care a fost condamnat și anume ce caracterizează elementele infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, descriind probele ce constată vinovăția inculpatului.

Această stare de lucruri contravine prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, conform cărora partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Prin sintagma reținută în sentință, că inculpatul „*se învinuiește că...*” rezultă că prima instanță, de fapt, nu a constatat fapta pentru care acesta a fost pus sub învinuire prin rechizitoriu, nici pentru care a fost condamnat.

Instanța de apel nu a corectat eroarea de drept privitor la modul de întocmire a sentinței și nu a respectat prevederile legale, conform cărora în cazul când prima instanță nu a respectat prevederile art. 394 Cod de procedură penală, privind întocmirea sentinței, însă în fapt probele au fost cercetate, instanța de apel, casând sentința din acest motiv, va continua prin rejudecarea cauzei aprecierea tuturor

împrejurărilor și, respectând normele procedurale (art. 393-397 Cod de procedură penală), va pronunța o nouă hotărâre conform ordinii stabilite pentru prima instanță.

Necătând că instanța de apel a reflectat rapoartele de expertiză medico-legale, aceasta nu s-a pronunțat asupra lor în nici un mod, dând apreciere doar raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 38 din 25.07.2014, care este în contradicție cu raportul de expertiză medico-legală nr. 141/2226 din 29.11.2012, care a fost lăsat fără apreciere. Or, prin acesta s-a constatat că moartea lui Russu V. a fost una violentă și cauzată de factori mecanici, anume obiect dur contondent dur cu suprafața limitată.

Totodată, atât instanța de fond cât și cea de apel nu au apreciat declarațiile expertului Șarpe V.

Instanța de apel a argumentat la general faptul că probele respective nu confirmă vinovăția inculpatului, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să se pronunțe asupra admisibilității sau inadmisibilității acesteia, și deși, instanța de apel a menționat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu a respectat anume aceste prevederi la adoptarea deciziei.

Instanța de apel pripit și-a motivat soluția de menținere a condamnării lui Didenco G. în baza art. 149 alin. (1) Cod penal.

Or, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și menționate în cererea de apel, în baza evaluării proprii și juste a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în această fază procesuală, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către acesta.

Motivarea instanței de apel referitor la acțiunea civilă înaintată nu poate fi considerată convingătoare, lipsind argumentarea motivelor pe care se întemeiază soluția adoptată.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017, apelurile au fost admise, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Didenco Ghenadie a fost condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 12 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, din data reținerii.

De la Didenco Ghenadie s-a încasat, în beneficiul succesorului părții vătămate, Russu Z., prejudiciul material în sumă de 42.588,83 lei și moral în mărime de 100.000 lei.

Instanța de apel a constatat, că inculpatul, Didenco Ghenadie la 05 noiembrie 2012, orele 02.00, fiind în stare de ebrietate, aflându-se în barul „Focușor”, din str. Alecsandri 12, mun. Chișinău, în urma unui conflict cu Russu V., intenționat ***i-a aplicat*** ultimului ***multiple lovituri cu pumnii*** peste diferite părți ale corpului ***și i-a cauzat*** potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 141/2226 din 13.11.2012 - 29.11.2012 fractura coastei 6 pe dreapta cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, produsă prin lovire directă și se califică ca ***vătămare medie, iar în rezultatul unicii lovituri aplicate în regiunea frontală dreapta i-a fost cauzată*** traumă cranio –

cerebrală închisă: excoriație frontal pe dreapta, echimoză periorbital dreapta, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, fractura bolții și bazei craniului, hematom epidural temporal dreapta, hematom subdural cu dimensiunea aproximativă de 150-160 ml. (evacuat chirurgical), hemoragii subdurale, subarahnoidiene, intra parenchimotoase, contuzie cerebrală, hemoragii secundare în trunchiul cerebral și se califică ca **vătămare corporală gravă**, periculoasă pentru viață în rezultatul căreia a survenit decesul victimei.

Instanța de apel a reținut că inculpatul, fiind audiat în cadrul ședinței de apel, a indicat că Elena l-a invitat la dans. În timp ce dansau, de ei s-a apropiat Russu V. spunând că „*eu doar ți-am spus că îți voi fărâma maxilarul, ieși afară*”, l-a apucat de mâneca scurtții și l-a scos afară. Aici, Russu V. s-a întors și l-a împins. Întrebându-l ce s-a întâmplat și de ce dorește să-i fărâme maxilarul, a fost lovit de către Russu V. în regiunea gâtului, iar el, la rândul său, l-a împins pe Russu V. cu palma stângă, care a făcut 2 pași în urmă, s-a dezechilibrat, probabil din cauza că afară era gheață și a căzut pe partea carosabilului drumului. Nu i-a aplicat lovituri cu pumnul sau piciorul. Russu V. a alunecat de bordură cu piciorul și a căzut cu capul în jos pe partea carosabilului, acolo unde se deplasează automobilele.

Vinovăția inculpatului a fost dovedită prin probele administrate, cum ar fi: declarațiile martorului Proca P., că a văzut cum inculpatul i-a aplicat o lovitură în față lui Russu V., de la care ultimul a căzut jos, pe spate, pe trotuar și nu pe bordură; declarațiile martorului Belecci E., că a ieșit afară și a văzut că Russu V. era jos pe asfalt, în fața barului, fără cunoștință; declarațiile martorului Maliuta S., că s-a apropiat de Russu V. care era întins la pământ, din discuții a înțeles că acesta a fost lovit de cineva și a căzut jos lovindu-se cu capul; declarațiile martorului Starenco T., că nu cunoaște ce s-a întâmplat la barul karaoke, deoarece era în stare de ebrietate avansată și a adormit; declarațiile martorului Savițchi T., că inculpatul a comandat o halbă sau 2 de bere, afară l-a văzut pe Russu V. pe trotuar și a înțeles că acesta fusese lovit, iar inculpatul în acel moment era alături de victimă; declarațiile martorului Cotrobai S., că ieșind afară a văzut cum Russu V. l-a împins și l-a lovit pe inculpat cu pumnul în piept, inculpatul răspunzându-i cu o lovitură înapoi cu palma stângă în față, pe partea dreaptă, lovitura venind de jos în sus, în maxilar, moment în care Russu V. s-a dezechilibrat și călcând pe bordură a căzut jos pe spate, pe partea carosabilă a drumului; declarațiile expertului Șarpe V. care și-a susținut concluziile indicate în rapoartele de expertiză medico-legale nr. 3019 din 07-08.11.2012 și nr. 141/2226 din 13-29.11.2012; procesele verbale de confruntare între martori și bănuit; înștiințarea 903 despre acordarea ajutorului medical; extrasul medical; procesul verbal de cercetare la fața locului, cu foto tabele; raportul de expertiză medico-legală nr. 3019 din 07-08.11.2012; raportul de expertiză medico-legală nr. 141/2226 din 13-29.11.2012.

Instanța de fond neîntemeiat a dispus recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, or nu a luat în considerație **raportul de expertiză nr. 141/2226 din 13-29.11.2012**, conform căruia moartea lui Russu V. a fost violentă și a fost cauzată de factori mecanici și anume obiect contondent dur cu suprafața limitată, iar **la examinarea medico-legală în afară de trauma cranio-cerebrală închisă a mai fost constatată și fracturarea coastei 6 pe dreapta, care conform**

raportului de expertiză a fost produsă prin lovire directă și care exclude formarea ei prin acțiuni de deformare a cutiei toracice, inclusiv masajul indirect al cordului, iar fracturarea prin cădere forțată se exclude, deoarece cutia toracică este o carcasă osoasă formată din mai multe coaste și când are loc fracturarea directă a unei singure coaste aceasta se produce prin lovire cu un obiect, contondent suprafață limitată și nu prin cădere. Conform raportului, în momentul fracturării coastei 6 dreapta, Russu V. putea să fie și în poziție verticală și culcată, cu fața anterioară a corpului orientată spre agresor. Coasta 6 are o rezistență mai mică și poate să se fractureze prin lovirea cu pumnul sau piciorul. Rezultatul analizei sângelui la alcool etilic era 1,18 promile, ceea ce clinic corespunde cu o stare de excitație cu influență minimă asupra coordonării mișcărilor. În ce privește presupusa traumă, la autopsie nu și-a găsit confirmarea, iar starea de oboseală este ceva relativ. În plus, trauma cranio-cerebrală are două locuri de acțiune traumatică. În regiunea frunții pe dreapta și partea posterioară a craniului, ceea ce demonstrează că trauma s-a produs prin lovire cu obiect contondent cu suprafața limitată, cu o ulterioară cădere a corpului și lovirea capului în regiunea posterioară. Căderea forțată înseamnă lovire și cădere, în cazul dat demonstrându-se că a fost lovire în regiunea capului cu o forță suficientă de a produce o fractură cu ulterioară cădere a corpului pe spate. Cu pumnul puțin probabil că poate fi cauzată o asemenea traumă.

Prin urmare, *leziunile corporale sunt în legătură directă cu decesul lui Russu V., iar analizând multitudinea acestor leziuni corporale se exclude că acestea puteau fi formate doar de la o lovitură cu palma în față și aplicate fără intenție, după cum declară inculpatul.*

Instanța de apel a conchis ca fiind demonstrată cu certitudine vinovăția inculpatului și i-a încadrat acțiunile în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață și care a provocat decesul victimei.

8. Avocatul Andrei Micu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii, cu menținerea sentinței primei instanței.

Recurentul a invocat că inculpatul la urmărirea penală, în instanțele de fond și de apel, a declarat că Russu V., s-a aplecat peste masă întrebându-l cine este, ce caută acolo și că îi va fărâma maxilarul. Peste 1-2 minute aceeași persoană s-a aplecat peste masă și iarăși i-a spus că îi va fărâma maxilarul. În timp ce dansa cu Elena, de ei s-a apropiat din nou Russu V. fiind foarte agresiv și probabil supărat pe ceva, spunându-i din nou că îi va fărâma maxilarul și apucându-l de scurta mânecii l-a scos afară, unde a fost lovit în regiunea gâtului, iar el la rândul său, l-a împins pe Russu V. care a făcut 2 pași în urmă, s-a dezechilibrat, probabil din cauza că afară era gheață și a căzut pe partea carosabilă a drumului. Palma stângă a ridicat-o în regiunea obrazului sau a bărbiei, iar cu cealaltă mână și-a apărât fața. L-a împins pe Russu V. cu palma stângă, acesta făcând 2 pași în urmă. După ce Russu V. a căzut jos nu i-a aplicat lovituri cu pumnul sau piciorul.

Atât martorii acuzării, cât și cei ai apărării au confirmat într-o măsură mai mare sau mai mică declarațiile inculpatului.

Acțiunile agresive cât și starea de ebrietate a victimei se demonstrează prin declarațiile administratorului barului „Focșor”, Savițchii T., că victima se afla în stare de ebrietate alcoolică avansată, avea un comportament agresiv și se agăța de inculpat. Russu V. a căzut în interiorul barului de câteva ori pe jos, deoarece nu se putea ține pe picioare. Astfel, acesta putea să-și fractureze coasta a 6-a pe dreapta în timpul căzăturilor pe jos în interiorul barului.

Nici unul din martori nu a confirmat, că inculpatul i-ar fi aplicat părții vătămate mai multe lovituri, toți confirmând că acesta i-a aplicat victimei o singură lovitură. Astfel, există o mare probabilitate ca partea vătămată să-și fractureze coasta 6 din partea dreaptă căzând pe jos în interiorul barului, fapt confirmat de către martorul Savițchii T. Martorii audiați repetat în instanța de judecată, au declarat că inculpatul i-a aplicat victimei doar o singură lovitură.

Instanța de apel a invocat la baza condamnării inculpatului, în calitate de probă rapoartele de expertiză medico-legale nr. 3019 din 07-08.11.2012 și nr. 141/2226 din 13-29.11.2012 .

Însă expertizele respective, sunt extrem de dubioase emise cu încălcarea legislației în vigoare. Poziția referitor la aprecierea critică a rapoartelor date, fiind argumentată prin aceea că, la examinarea cadavrului de către Șarpe R. ca medic legist, nu este clar ce documente medicale concrete au fost examinate. La fel, nu este clară modalitatea de ridicare a acestor documente medicale, deoarece în materialele cauzei penale lipsește ordonanța de ridicare, cât și procesul verbal de ridicare. La fel, lipsește careva proces - verbal de examinare a documentelor medicale precum și ordonanța ofițerului de atribuire a acestor documente a unui statut de mijloc de probă.

La examinarea cadavrului și la întocmirea raportului de constatare medico-legală și raportului de expertiză medico-legală se descrie constatarea fracturilor mai vechi a coastelor 8, 9 pe stânga. Această constatare vine în contradicție cu expertiza medico-legală nr. 278 „D” din 20.07.2012, unde sunt constatate fracturile coastelor 9, 10 stânga și 3 dreapta, cât și trauma cranio-cerebrală, vătămări corporale grave periculoase pentru viață. Aceste vătămări Russu V. le-a obținut în urma unui cumplit accident rutier care a avut loc cu câteva luni înaintea incidentului.

Potrivit art. 89 alin. (1) p. 5) Cod de procedură penală, persoana nu poate lua parte la proces în calitate de expert, dacă a participat în calitate de specialist în acest proces, cu excepția cazurilor de participare a medicului legist la examinarea exterioară a cadavrului și a cazurilor de participare a specialiștilor în materie la cercetarea exploziilor și la demontarea dispozitivelor explozive.

Astfel, raportul de constatare medico-legal nr. 2226 din 12-29.11.2012, în calitate de autopsier a participat, Șarpe R., care a efectuat examenul intern al cadavrului, iar ulterior tot el a făcut și expertiza medico-legală nr. 141/2226, ceea ce constituie acțiuni incompatibile din punct de vedere procesual penal. Prin urmare, potrivit art. 94 Cod de procedură penală, aceste probe sunt lovite de nulitate pe motiv că au fost efectuate de către o persoană incompatibilă care nu avea dreptul de a efectua expertiza dată.

Instanța de apel, contrar prevederilor legale, nu a adus nici o apreciere expertizelor medico-legale nr. 38 din 11.02.2014 - 25.07.2014 cât și expertizei medico-legale în comisie nr. 228 din 15.08.2015 - 02.09.2015, în instanța de apel,

apărarea punând accent asupra expertizelor date, care au un conținut și concluzii diametral opuse a celor expertize dubioase făcute de către medical legist Șarpe R.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 38 din 11.02.2014 - 25.07.2014, fractura coastei 6 pe dreapta putea fi produsă în urma unei căderi cu sau fără accelerare, iar trauma cranio-cerebrală închisă a fost produsă în urma căderii din poziție ortostatică, cu sau fără accelerare și lovirii cu capul de o suprafață dură contondentă, iar cauzarea acesteia în urma unei singure lovituri cu pumnul se exclude.

Potrivit Raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 228 din 15.08.2015 - 02.09.2015, se confirmă faptul că trauma cranio -cerebrală suportată la 05.11.2012, s-a produs pe fundalul sechelelor unei traume cranio-cerebrale mai vechi, ce s-a confirmat la investigațiile histopatologice suplimentare. Aceste date nu exclud faptul, că consecințele traumatismului cerebral anterior, pe fundalul stării de ebrietate, să se fi manifestat prin diferite dereglări neuro-vestibulare, provocând o scădere semnificativă a dinamicii statice corporale. Din aceste considerente se admite posibilitatea unei legături cauzale indirecte între aceste traume, care prin potențierea lor au agravat și mai mult starea pacientului în spital.

Totodată, acuzarea nu a prezentat probe pertinente care ar putea confirma prezența laturii subiective și anume faptul că inculpatul a avut intenția de a-i cauza victimei vătămări corporale grave, fiind evidentă lipsa intenției din partea inculpatului față de urmările prejudiciabile primare.

Potrivit probelor administrate, cercetate și examinate în ședințele de judecată cert dovedesc că inculpatul nu a acționat cu intenție directă de a-i cauza vătămări corporale grave integrității corporale lui Russu V. ce ar provoca decesul acestuia, deoarece inculpatul nu a realizat latura subiectivă a infracțiunii sub care a fost pus sub învinuire - intenția directă.

Astfel, se constată săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal - lipsirea de viață prin imprudență, deoarece cert s-a stabilit că acesta i-a aplicat lui Russu V. o singură lovitură cu palma în regiunea feței, de la care acesta s-a dezechilibrat, potrivit declarațiilor martorilor audiați, și a căzut jos, astfel că această lovitură a fost aplicată fără scopul de a urmări survenirea urmării prejudiciabile, adică sub formă de leziuni corporale grave periculoase pentru viață, ce ar fi dus la decesul victimei.

Respectiv, pentru învinuirea în baza art. 151 alin. (4) Cod penal este necesar a constata că vinovatul, săvârșind acțiuni ilegale, avea intenția de a cauza leziuni corporale grave, adică prevedea o asemenea urmare a acțiunilor sale ca decesul victimei și dorea sau admitea în mod conștient survenirea ei. În speță, potrivit probelor administrate în cauză, și anume din declarațiile martorilor, rezultă că inculpatul a aplicat o singură lovitură lui Russu V. în regiunea feței, de la care acesta s-a dezechilibrat și a căzut jos pierzându-și cunoștința. Aceste împrejurări constituind dovada că lovitura nu a fost aplicată cu intenție. Pe când, după cum s-a menționat mai sus, în ipoteza avută în vedere de art. 151 alin. (4) Cod penal, decesul victimei trebuie să se găsească într-o legătură de cauzalitate directă cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății și această legătură de cauzalitate trebuie să fie cuprinsă de voința făptuitorului, care la caz nu s-a stabilit.

Totodată, în cazul când decesul victimei a fost determinat în mare parte de starea de sănătate a acestuia, caz în care este suficientă orice influențare din afară pentru a fi posibil sfârșitul letal, atunci cele comise nicidecum nu pot fi calificate conform art. 151 alin. (4) Cod penal, cele comise alcătuind infracțiunea de lipsire de viață din imprudență.

Decesul victimei a fost determinat în mare parte de starea de sănătate a victimei, care cu câteva luni înainte de incident, a fost implicat într-un groaznic accident rutier unde a avut de suportat grave leziuni corporale și a stat mai bine de două săptămâni în comă, suferind o intervenție chirurgicală la creier, nu a trecut întregul curs de tratament, ducea un mod dezordonat de viață, servea abuziv băuturi alcoolice, iar conform ultimelor rapoarte de expertiză medico-legale la care instanța de apel nici nu a atras atenția, aceste circumstanțe au dus la moartea subită a părții vătămate după ce s-a lovit cu capul de asfalt.

Totalitatea temeiurilor invocate duc la înlăturarea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (4) Cod penal, și constituie indubitabil elemente constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Conform art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură

penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 5 din 19.06.2065 privind sentința judecătorească, pct. 3*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, corect dispunând rejudecarea cauzei în consecința casării unei sentințe neîntemeiate legal, fapt constatat prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 iunie 2017 (*pct. 6. din decizie*), conform descriptivului deciziei atacate: (*pct. 7. din decizie*):

a) nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, în special rapoartele de expertiză medico-legală nr. 278 D din 16.07.2012 – 20.07.2012, nr. 3019/D din 07.11.2012, nr. 2226 din 12.11.2012 – 29.11.2012, nr. 141/2226 din 13.11.2012 – 29.11.2012, nr. 38 din 11.02.2014 – 25.07.2014, nr. 228 din 15.08.2015 – 02.09.2015, **care conțin concluzii nesimilare**, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele și versiunile aduse în sprijinul apărării, inclusiv cele invocate în recursul ordinar (*pct. 8. din decizie*).

Mai mult, a indicat că conform: **„raportului de expertiză nr. 141/2226 din 13-29.11.2012141... la examinarea medico-legală în afară de trauma cranio-cerebrală închisă a mai fost constatată și fracturarea coastei 6 pe dreapta, care conform raportului de expertiză a fost produsă prin lovire directă și care exclude formarea ei prin acțiuni de deformare a cutiei toracice, inclusiv masajul indirect al cordului, iar fracturarea prin cădere forțată se exclude, deoarece cutia toracică este o carcasă osoasă formată din mai multe coaste și când are loc fracturarea directă a unei singure coaste aceasta se produce prin lovire cu un obiect, contondent suprafață limitată și nu prin cădere. Conform raportului, în momentul fracturării coastei 6 dreapta, Russu V. putea să fie și în poziție verticală și culcată, cu fața anterioară a corpului orientată spre agresor. Coasta 6 are o rezistență, mai mică și poate să se fractureze prin lovirea cu pumnul sau piciorul. Rezultatul analizei sângelui la alcool etilic era 1,18 promile, ceea ce clinic corespunde cu o stare de excitație cu influență minimă asupra coordonării mișcărilor. În ce privește presupusa traumă, la autopsie nu și-a găsit confirmarea, iar starea de oboseală este ceva relativ. În plus trauma cranio-cerebrală are două locuri de acțiune traumatică. În regiunea frunții pe dreapta și partea posterioară a craniului, ceea ce demonstrează că trauma s-a produs prin lovire cu obiect contondent cu suprafața limitată, cu o ulterioară cădere a corpului și lovirea capului în regiunea posterioară. Căderea forțată înseamnă lovire și cădere, în cazul dat demonstrându-se că a fost lovire în regiunea capului cu o forță suficientă de a produce o fractură**

cu ulterioară cădere a corpului pe spate. Cu pumnul puțin probabil că poate fi cauzată o asemenea traumă”, însă în raportul de expertiză medico-legală menționat, nu se conțin asemenea concluzii (v. I, f.d. 50-51);

b) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile martorilor Belecci E. și Maliuta S., procesele verbale de confruntare efectuate între martori și bănuț, cât și probele scrise de la f. d. 50, 51, 134, 144;

c) a constatat inițial, ca în rechizitoriu, că inculpatul: *”... intenționat i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii peste diferite părți a corpului și i-a cauzat fractura coastei 6 pe dreapta cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, produsă prin lovire directă ce se califică ca vătămare medie, iar în rezultatul unicii lovituri aplicate în regiunea frontală dreapta i-a fost cauzată traumă cranio – cerebrală închisă ce se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață în rezultatul căreia a survenit decesul victimei*”, dar ulterior s-a contrazis concluzionând sumar, confuz și neclar că: *„leziunile corporale sunt în legătură directă cu decesul lui Russu V., iar analizând multitudinea acestor leziuni corporale se exclude că ele puteau fi formate doar de la o lovitură*”, depășind, astfel, și limitele învinuirii formulate inculpatului.

d) nu a executat indicațiile invocate în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 iunie 2017, că: *„instanța de apel a reflectat rapoartele de expertiză medico-legale, însă nu s-a pronunțat asupra lor în nici un mod, nu a apreciat declarațiile expertului Șarpe V. Or, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe*”.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Andrei Micu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017, în privința inculpatului Didenco Ghenadie Xxxxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 22 mai 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun